

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie

zażalenia J. M. na postanowienie Prokuratury Rejonowej w P. z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. PR 1Ds [...]

o odmowie wszczęcia śledztwa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 8 września 2022 r.

wniosku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 25 lipca 2022 r.

o przekazanie sprawy II Kp [...] innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w P. wystąpił do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k., sprawy sygn. II Kp [...] wszczętej na skutek zaskarżenia postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego (art.17 § 1 pkt 2 k.p.k.) w sprawie złożenia przez pedagoga szkolnego E. P. - W. fałszywych zeznań mających służyć za dowód w postępowaniu karnym toczącym się przeciwko J. M. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k., a także przekroczenia uprawnień przez tę osobę i sporządzenia opinii

psychologicznej dotyczącej małoletnich A. M., B. M. i P. M., działając tym samym na szkodę interesu prywatnego J. M., tj. o czyny z art. 233 § 1 k.k. oraz 231 §1 k.k.

W uzasadnieniu postanowienia sąd ten wskazał na wielość podnoszonych przez skarżącego zarzutów kierowanych do sędziego prowadzącego tę sprawę i innych sędziów z [...] sądów, wskazujących na rzekome nieprawidłowości w ich postępowaniu i na brak zaufania do wydawanych przez [...] sądy orzeczeń oraz liczne wnioski o wyłączenie wszystkich sędziów orzekających w Wydziale III Karnym, które to wnioski praktycznie uniemożliwiają prowadzenie spraw z udziałem J. M. W ocenie sądu występującego z wnioskiem, dobro wymiaru sprawiedliwości wyklucza rozpoznanie tej sprawy zarówno przez sędziego sprawozdawcę jak również innych sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w P. oraz innych [...] sądach. Zdaniem tego sądu, jedynym sposobem na rozpoznanie sprawy z udziałem skarżącego jest jej przekazanie do innego sądu spoza apelacji [...] . Stanowisko to, jak wynika z dalszej treści wniosku, podzielić miał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 maja 2022 r. sygn. I KO 44/22

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie można podzielić stanowiska sądu występującego z wnioskiem, że dobro wymiaru sprawiedliwości, wymaga przeniesienia sprawy do rozpoznania w sądzie innym, niż sąd właściwy. Przedstawione przez sąd rozumowanie, zawarte w uzasadnieniu wniosku, nie wskazuje na istnienie jakichkolwiek okoliczności tej sprawy, które mogłyby skutkować przekazaniem sprawy w trybie wskazanym w art. 37 k.p.k. Podkreślić trzeba, że przekazanie sprawy na podstawie art. 37 k.p.k. winno nastąpić jedynie w sytuacji, gdy występują okoliczności, które mogą negatywnie oddziaływać, w wypadku rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, na dobro wymiaru sprawiedliwości. Chodzi tu zarówno o sytuacje, w których okoliczności zaistniałe w sprawie niewątpliwie mogłyby wywołać wątpliwości u postronnego, obiektywnego, obserwatora takiego procesu, co do bezstronnego, obiektywnego rozpoznania sprawy we właściwym sądzie, jak i potrzebę skutecznego przeprowadzenia postępowania w sytuacjach, w których wydaje się to mało realne bez odstępstwa od reguły wynikającej z art. 31 § 1 k.p.k., a więc zasady właściwości miejscowej sądu.

Bezspornym jest, że w tej sprawie wniosek sądu właściwego do rozpoznania sprawy odnosi się do drugiej ze wskazanych przesłanek. Rzecz jednak w tym, że zapatrywanie sądu właściwego o braku możliwości rozpoznania sprawy przez sąd właściwy jest nieprzekonujące i wynika wyłącznie z chęci uniknięcia rozpoznawania kłopotliwej, z uwagi na procesową aktywność skarżącego, sprawy. W żadnym razie nie świadczy o tym treść składanych przez skarżącego wniosków o wyłączenie sędziego rozpoznającego sprawę, które to wnioski, jak wynika z akt sprawy, nie znalazły akceptacji sądów je rozpoznających. Lektura tych wniosków pozwala stwierdzić, co słusznie podkreślono w decyzjach o ich nieuwzględnieniu, że zarzuty podnoszone pod adresem sędziego rozpoznającego sprawę są wyłącznie wyrazem rozczarowania skarżącego wynikami dotychczasowych postępowań toczących się z jego udziałem. To zaś z pewnością nie daje podstaw do twierdzenia, że ani sędzia wyznaczony do rozpoznania tej sprawy, ani tym bardziej pozostali sędziowie orzekający w sądzie właściwym nie mogą skutecznie zakończyć tego postępowania, rozpoznając wniesione przez J. M. zażalenie.

Aktywność procesowa strony postępowania, przejawiająca się w subiektywnym i często instrumentalnym wykorzystywaniu przysługujących jej uprawnień w celu odsunięcia od orzekania konkretnego sędziego z przyczyn, które nie mają związku z przedmiotem orzekania odwoławczego jak i nie są zrozumiałe dla postronnego i obiektywnego obserwatora takiego postępowania, nie może prowadzić do skutku, w którym sąd właściwy miejscowo zostałby wyłączony od rozpoznawania sprawy. Osiągnięcie takiego skutku dowodziłoby słabości danego sądu, który mając właściwe instrumenty procesowe, nie umie z nich skorzystać i składa wniosek w trybie art. 37 k.p.k. tylko po to by „pozbyć” się kłopotliwej sprawy. Takim postępowaniem nie buduje się prestiżu wymiaru sprawiedliwości.

W kontekście tych rozważań trzeba zwrócić uwagę na znajdujący się w aktach sprawy (k. 66 akt III Kp [...]) wniosek skarżącego (datowany na dzień 23 lipca 2022 r.) o wystąpienie do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k., z którego treści wynika jakoby w [...] organach wymiaru sprawiedliwości (Sąd Apelacyjny w [...], Sąd Okręgowy w P., Sąd Rejonowy w P., Sąd Rejonowy w P. oraz „miejscowa prokuratura”) dochodzić miało do nadużyć, których celem miało być niekorzystne dla skarżącego rozstrzygnięcie spraw toczących się z jego

udziałem. Rzecz w tym, że wyznacznikiem obiektywizmu oceny co do niemożności bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy w żadnym razie nie mogą być wątpliwości wyrażane przez stronę postępowania zainteresowaną jego rozstrzygnięciem i dążącą do wybrania określonego sądu do rozpoznania swojego środka zaskarżenia.

Ubocznie należało przypomnieć sądowi występującemu z wnioskiem, że poszczególne sprawy, w odniesieniu do których sądy zgłaszają inicjatywę przekazania do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, oceniane być powinny indywidualnie, z uwzględnieniem konkretnych okoliczności ujawnionych w danym postępowaniu. Powoływanie się na postanowienie wydane przez Sąd Najwyższy w dniu 23 maja 2021 r., w sprawie o sygn. akt I KO 44/22, nie jest słuszne, tym bardziej, że wczytując się w jego treść z łatwością można dostrzec, iż zapadło ono w zupełnie odmiennym układzie podmiotowym, albowiem przedmiotem postępowania karnego (zapewne z zawiadomienia J. M.) było zachowanie sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w P. i innych p.sądów, a zatem przedmiotem kontroli zażaleniowej miałyby być decyzja prokuratury co do tak sformułowanego zawiadomienia, dotyczącego zachowania samych sędziów; w tej sprawie takiego związku nie ma.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]